

LASKUVARJOHYPPYTOIMINTA

1 MÄÄRÄYKSEN PERUSTE

Tämä määräys on annettu ilmailulain (595/64) 66 §:n 2 momentin ja ilmailuasetuksen (muutettu 408/94) 98 §:n nojalla.

2 VOIMAANTULO

Tämä määräys tulee voimaan 1.11.1995 ja kumoo 1.4.1992 annetun ilmailumääräyksen OPS M6-1, muutos 3, 1.3.1990 annetut ilmailumääräykset TRG M1-10, muutos 3 ja PEL M2-61, muutos 1, ja 24.4.1974 annetun ilmailutiedotuksen TRG T2-11.

3 SOVELTAMINEN

Tämä määräys koskee Suomessa harjoitettavaa laskuvarjotoimintaa ja siihen liittyvää koulutusta, lukuunottamatta laskuvarjohyppäjiä, jotka suoritetaan hätätilanteessa. Laskuvarjotoiminta tässä määräyksessä tarkoittaa laskuvarjohyppytoimintaa ja laskuvarjotoiminnassa vaadittavaan kelpoisuuteen tähtäävää koulutusta.

4. LASKUVARJOTOIMINTAAN LIITTYVÄ KOULUTUS

4.1 Laskuvarjotoimintaan liittyvää kelpoisuutta varten annettavan koulutuksen ja sitä antavan koulutusorganisaation on oltava Ilmailulaitoksen hyväksymä. Koulutuksen on tapahduttava Ilmailulaitoksen hyväksymän koulutusohjeiston ja -ohjelmien mukaisesti. Koulutusorganisaation on hyväksytyn koulutuksen jälkeen todettava koulutettavan kelpoisuus ja annettava hänelle siitä todistus.

4.2 Mikäli kelpoisuuden toteamisessa syntyy epäselvyyksiä, kouluttava organisaatio tai kelpoisuuden hakija voivat pyytää Ilmailulaitokselta lausunnon asiasta.

4.3 Koulutuslupaa laskuvarjokoulutukseen on haettava kirjallisesti Ilmailulaitokselta. Myöntäessään luvan Ilmailulaitos määrää tarkemmat ehdot, joita koulutuksessa on noudatettava.

5 KELPOISUUSVAATIMUKSET

Laskuvarjotoimintaan osallistuvien on täytettävä Ilmailulaitoksen asettamat kelpoisuusvaatimukset.

Laskuvarjohyppääjän, jolla on vain oppilaan kelpoisuus tai jonka laskuvarjohyppääjän kelpoisuus on vanhentunut, kaikki hyppytoiminta luetaan kuuluvaksi koulutustoimintaan. Tämän hyppytoiminnan on tapahduttava koulutusorganisaation valvonnassa.

6 LASKUVARJOHYPPÄÄJIÄ KULJETTAVALLE ILMA-ALUKSELLE JA SEN PÄÄLLIKÖLLE ASETETUT VAATIMUKSET

6.1 Ilma-aluksen käyttämiseen laskuvarjohyppylen-toihin ilman matkustamon ovea tai kuomua tai ovi tai kuomu avattuna vaaditaan valmistajan tai ilmailuviranomaisen hyväksyminen. Hyväksymisen on käytävä ilmi lentokäsikirjasta tai sen liitteestä.

6.2 Ilma-aluksen lentokäsikirjassa tai sen liitteessä on oltava seuraavat tiedot:

- hyppytoiminnan edellyttämät muutokset, kuten pakkolaukaisuhihnan kiinnittimet, astinlaudat, erityisistuimet, takertumissuojat jne.;
- kuormausohjeet hyppytoimintaa varten;
- rajoitukset hyppytoiminnan yhteydessä ja
- tarvittaessa ohjeet ohjaajan ja hyppääjien välisestä yhteydenpidosta.

6.3 Hyppytoimintaan käytettävässä ilma-aluksessa on oltava puukko tai vastaava teräase ohjaajan ja hyppääjien saatavilla.

6.4 Laskuvarjohyppyihin yksityislentotoiminnassa käytettävän ilma-aluksen päälliköltä vaaditaan vähintään 100 tunnin kokonaislentokokemus, ja hänen on oltava lentänyt vähintään 75 tuntia kyseisen ryhmän (esim. lentokone, helikopteri, purjelentokone) ilma-aluksella. Lisäksi hänen on oltava etukäteen perehtynyt kyseisen ilma-aluksen ominaisuuksiin laskuvarjohyppytoiminnan kannalta.

6.5. Kun hyppylentoja suorittaa hyppytoimintaa harjoittavan yhteisön ulkopuolinen yritys tai henkilö vaaditaan toimintaan ilmailumääräyksen OPS M3-1 mukainen ansiolentolupa ja ilma-aluksen päälliköllä on oltava kohdan 4.4. vaatimusten lisäksi ansiolentäjän lupakirja.

7 TOIMINNALLISET MÄÄRÄYKSET

7.1 Laskuvarjohyppääjän varusteet

7.1.1 Laskuvarjohyppäjä saadaan suorittaa vain tähän tarkoitukseen hyväksytyllä laskuvarjolla, jossa pää- ja varavarjo ovat samoissa valjaissa.

7.1.2 Ns. tandem-hypyillä (kaksi henkilöä käyttää yhteistä laskuvarjovarustusta) ja ns. NOVA-hypyillä (nopeutettu vapaapudotuskoulutus) on käytettävä Suomen Ilmailuliitto ry:n ao. koulutustoimintaan hyväksymää laskuvarjokalustoa.

7.1.3 Hyppääjällä on oltava hyppytoiminnassa seuraavat varusteet:

- Suojapäähine nousun, lähestymisen tai laskun aikana 300 metrin lentokorkeuden alapuolella sekä hypyn aikana.
- Vaatetuksen on oltava asianmukaista kyseiseen vuodenaikaan nähden.
- Sormikkaat kun ilman lämpötila hypyn aikana on alle 0°C.
- Koukkuveitsi kiinnitettynä siten, että se on hypyn aikana helposti käytettävissä.
- Visuaalinen korkeusmittari.
- Pelastusliivit, jos maalialueen keskipisteen ympärillä piirretyin 1 km säteisen ympyrän ja uloshyppypaikan kautta tälle ympyrälle piirrettyjen sivuajien rajoittamalla alueella sijaitsee vesialue, jossa on ilmeinen hukkumisvaara. Edellä kuvatulle, maalla sijaitsevalle maalialueelle, on sallittua hypätä ilman pelastusliivejä, mikäli edellä esitettyjen sekä tämän määräyksen kohdassa 7.3.13. mainittujen lisäksi seuraavat ehdot täyttyvät:
 - hyppääjä on uimataitoinen,
 - hyppääjällä on laskuvarjohyppääjän C-luokan kelpoisuus,
 - hyppääjä käyttää liitovarjotyypistä pää- ja varavarjoja ja
 - hyppääjä on saanut riittävän koulutuksen toiminnasta eri korkeuksissa ja tuuliolosuhteissa, erityisesti liitovarjo-varavarjon varassa.

7.1.4 Yli 4000 metrin korkeudessa lennettäessä on paineistamattomassa ilma-aluksessa oltava hyppääjien käytettävissä happilaitteet. Yli 6000 metrin korkeudessa on jokaisen hyppääjän käytettävä paineistamattomassa lentokoneessa ja myös hypyn aikana happilaitteita. Tällöin hänellä on myös oltava varjoon kytketty automaattilaukaisin.

7.1.5 Tandem-hypyillä ja muilla koulutushypyillä laskuvarjohyppääjän B-kelpoisuuteen saakka on käytettävä varavarjoon asennettua Ilmailulaitoksen kyseiseen tarkoitukseen hyväksymää automaattilaukaisinta.

7.2 Ilma-aluksen kuormaus

7.2.1 Ilma-aluksessa on oltava kiinteä istuin ja istuinvyö jokaiselle henkilölle ja hänen on oltava kiinnitettynä istuinvyöllä lentoonlähdon ja laskun aikana.

Poikkeuksena edellä sanotusta vaatimuksesta saadaan tyyppi-hyväksymistodistuksensa mukaan enintään kymmenen matkustajapaikkaisella ilma-aluksella ilma-aluksen päällikön ja hyppääjien suostumuksella ja omalla vastuulla kuljettaa enintään kymmentä hyppääjää ja kohdassa 7.2.4. tarkoitettua henkilöä ilman hyväksyttyä istuinta tai istuinpaikkaa ja käyttämättä istuin- tai turvavyötä.

7.2.2 Henkilön, jota varten ei ole istuinvöin varustettua istuinta, on oltava varustettu laskuvarjolla ja hänellä on oltava laskuvarjohyppykoulutus.

7.2.3 Mikäli ilma-aluksessa kuljetetaan enintään kymmentä hyppääjää tai kohdassa 7.2.4. tarkoitettua henkilöä, on ilma-aluksen kuormaa laskettaessa käytettävä hyppääjien todellista massaa. Mikäli ilma-aluksessa kuljetetaan enemmän kuin kymmenen edellä tarkoitettua henkilöä, voidaan kuormaa laskettaessa vaihtoehtoisesti käyttää Ilmailulaitoksen hyväksymää keskimääräistä hyppääjien massaa.

Huomautus Todellisena massana voidaan käyttää punnittua tai hyppääjiltä kysymällä saatua massaa.

7.2.4 Hyppääjiä kuljettavassa ilma-aluksessa ei saa lennon aikana olla henkilöitä, joiden läsnäolo ei hyppytoiminnan, siihen liittyvän koulutuksen tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi ole tarpeellinen. Ilma-aluksen päällikkö voi kuitenkin harkintansa mukaan antaa luvan siihen, että ilma-alukseen otetaan muitakin kuin hyppääjiä edellyttäen, että nämä eivät osallistu lennon kustannuksiin ja että näitä varten ilma-aluksessa on asianmukaisin istuinvöin varustetut istuimet ja että hyppytoiminnan tai lennon turvallisuutta ei muutoinkaan vaaranneta.

7.3 Muut toiminnalliset määräykset

7.3.1 Laskuvarjohyppääminen muualta kuin ilma-aluksesta tai ilmassa liikkumaan tarkoitettua laitteesta on kielletty.

7.3.2 Alkoholin tai muun huumausaineen vaikutuksen alaisena tai väsymystilassa ei saa suorittaa laskuvarjohyppäystä.

7.3.3 Alin hyppykorkeus pakkolaukaisuhypyillä on 600 metriä maan pinnasta laskettuna. Itselaukaisuhypyissä on aukaisutoimenpiteet suoritettava siten, että varjo on täysin avautunut 600 metrin korkeudessa. Tandemhyppyillä varjo on oltava täysin avautunut 1000 metrin korkeudessa.

7.3.4 Laskuvarjohyppyt yöllä ovat sallittuja vain, mikäli:

- a) hyppääjällä on vähintään C-luokan kelpoisuustodistus;
- b) hyppääjällä on valaistu tai itsevalaiseva korkeusmittari;
- c) hyppääjä on varustettu kiinteällä, ympäristöön näkyvällä valolaitteella;
- d) hyppääjällä on suunnattava valolaite kuvun tarkastamiseksi ja
- e) maalialue on valaistu.

7.3.5 Käytettäessä hypyn aikana sellaisia varusteita (esim. lumilautaa, tms.), jotka saattavat oleellisesti vaikuttaa vapaaseen putoamiseen on hyppääjällä oltava vähintään 500 vapaapudotushypyn kokemus.

Tällaisten varusteiden on oltava hätätilanteessa helpposti irrotettavissa hypyn aikana. Irrotusta varten on niissä oltava sellainen vapaata putoamista hidastava järjestelmä, ettei varuste pudotessaan aiheuta vaaraa ulkopuolisille. Käytettäessä tässä tarkoitettuja erikoisvarusteita ei hyppäjä saa suorittaa asutuskeskusten tai ulkosalle kokoontuneen väkijoukon yläpuolella.

7.3.6 Laskuvarjohyppääjän tai oppilashyppytoiminnassa hypymestarin on annettava ohjaajalle ja hyppääjille kutakin lentoa varten tarvittavat lisäohjeet ennen lentoa ja/tai lennon aikana. Ohjeiden antajasta on sovittava ennen lennolle lähtöä.

7.3.7 Hyppääjän varusteet on yksityiskohtaisesti tarkastettava ennen ilma-alukseen sijoittumista. Oppilaan kelpoisuuden omaavan hyppääjän varusteet tarkastaa hypymestari. Muiden hyppääjien varusteet tarkastaa hypymestari tai laskuvarjohyppääjän C-luokan kelpoisuuden omaava hyppääjä tai edellä olevien puuttuessa itse hyppääjä.

7.3.8 Laskuvarjohyppäjä ei saa suorittaa mittarisääolosuhteissa ilmatilaluokissa E, F, G ja G+. Laskuvarjohyppäjien suoritus muissa ilmatilaluokissa on sallittua mittarisääolosuhteissa lennonjohtoselvityksen mukaisesti edellyttäen, että muulle ilmaliikenteelle ei aiheudu vaaraa tai viivytystä.

7.3.9 Maalialueen tai uloshyppypaikan on hyppyhetkellä oltava ilma-aluksesta selvästi näkyvissä.

7.3.10 Maatuulen nopeuden asettamat rajoitukset laskuvarjohyppijälle ovat seuraavat:

- a) Hyppytoimintaa ei saa harjoittaa, mikäli tuulen nopeus ylittää 8 metriä sekunnissa.
- b) Hyppääjä, jolla on vähintään 100 hypyn kokemus liitovarjolla, saa kuitenkin hypätä, mikäli tuulen nopeus ei ylitä 10 metriä sekunnissa. Tällöin on käytettävä liitovarjoa ja ohjattavaa vara-

varjoa. Tätä kohtaa ei sovelleta tandem-hyppyihin eikä yöhyppyihin.

Tuulen nopeus on mitattava vähintään 2 metrin korkeudella maan pinnasta.

7.3.11 Laskuvarjohyppytoiminnassa on noudatettava asianomaisen lentopaikan pysyväämääräyksissä annettuja määräyksiä ja ATS-elimien ohjeita ja saatava hyppylupa lennonjohtoilta, mikäli ilmatila vaatii lennolle selvityksen. Hypyt on suoritettava ATS-elimien antamien aika- ja korkeusrajoitusten mukaisesti.

Ilmatilaluokassa G+ tapahtuvasta hypyistä on ilmoitettava ao. AFIS-elimelle.

Huom! Edellä mainittu ao. ATS-elin tarkoittaa tässä yhteydessä aluelennonjohtoa, erillistä lähestymislennonjohtoa (ao. lähestymis- ja lähialueet) tai lähilennonjohtoa (ao. lähialueet) näiden toiminta-aikoina.

7.3.12 Lentoaseman tai lentopaikan tavanomaista hyppytoimintaa oleellisesti laajemmasta hyppytoiminnasta (esim. ns. hypyleirit) ja siihen liittyvistä järjestelyistä on sovittava lentoaseman tai -paikan päällikön kanssa.

7.3.13. Hyppypaikan ja maalialueen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- a) Hyppypaikalla on oltava ennalta järjestettynä olosuhteisiin nähden tarpeellinen pelastuspalvelu.
- b) Hyppypaikalla on oltava tuulen suuntaa ja voimakkuutta osoittava välineistö.
- c) Maalialueen on oltava vapaa hyppääjille vaarallisista esteistä 50 metrin etäisyydellä maalialueen keskipisteestä. Liitovarjoa käytettäessä estevapaa alue voi olla pienempi, mikäli turvallisuus ei tästä vaarannu.
- d) Jos maalialueen keskipisteen ympäri piirretyn 1 km säteisen ympyrän ja uloshyppypaikan kautta tälle ympyrälle piirrettyjen sivuajien rajoittamalla alueella sijaitsee vesialue, jossa on ilmeinen hukkumisvaara, on käytettävissä oltava vähintään yksi pelastustarkoitukseen soveltuva vesikulkuneuvo ja avustaja kutakin viittä hyppäämässä olevaa hyppääjää kohden. Maalialueen sijaitessa vedessä on käytettävissä oltava pelastustarkoitukseen soveltuva vesikulkuneuvo ja avustaja kutakin varjon varassa olevaa hyppääjää kohti.

7.3.14 Näytöshyppytoiminnassa on noudatettava Ilmailulaitoksen hyväksymiä ohjeita.

8 VAARATILANTEESTA ILMOITTAMINEN

8.1 Ilmoitusvelvollisuus

Jos laskuvarjohypyn yhteydessä sattuu sellainen vaaratilanne, jossa on katsottava, että hyppääjän tai ilmaliikenteen turvallisuus on ollut uhattuna, on tapahtuneesta viipymättä tehtävä kirjallinen selonteko Ilmailulaitokselle.

Tapauksia, joista ilmoitus on aina tehtävä, ovat mm. seuraavat:

- a) kaikki hyppy, joissa on käytetty varavarjoa;
- b) kaikki tapaukset, joissa on sattunut lääkäri- tai sairaalahoitoon johtaneita loukkaantumisia;
- c) kaikki tapaukset, joissa varjon toiminta on ollut epänormaali (vajaatoiminta) ja
- d) tapaukset, jotka muuten on turvallisuutta vaarantavia tai joista olisi voinut kehittyä vaaratilanne.

8.2 Ilmoittaminen

Ilmoitus on laadittava välittömästi tapahtuman jälkeen ja toimitettava ensi tilassa Ilmailulaitokseen, kuitenkin viimeistään 24 h kuluessa tapauksesta. Tämä ilmoitus ei kuitenkaan vapauta tekemästä il-

moitusta suoraan lennonjohdolle ja onnettomuustapauksissa lentopaikan päällikölle. Ilmoitus tehdään Ilmailulaitoksen lomakkeella "ilmoitus vaaratilanteesta laskuvarjohyppytoiminnassa". Lomakkeita on saatavana kaikilta lentoasemilta tai Ilmailulaitokselta.

Koulutushypyillä sattuneista vaaratilanteista tekee ilmoituksen vastaava hyppymestari tai kyseisen kerhon koulutuspäällikkö.

Muilla hypyillä sattuneista vaaratilanteista tekee ilmoituksen ensisijaisesti asianomainen hyppääjä itse. Sen voi tehdä myös kerhon turvallisuuspäällikkö.

Tarpeen vaatiessa ilmoituksen voivat tehdä myös muut kuin edellä tarkoitetut henkilöt.

8.3 Ilmoituksen tarkoitus

Ilmoituksen tarkoituksena on saattaa ilmailuviranomaisten ja alan harrastajien tietoon turvallisuutta vaarantaneet tapaukset.

Tietojen saanti turvallisuutta vaarantaneista tapauksista auttaa osaltaan parannusten aikaan saamista varusteissa, menetelmissä ja koulutuksessa.

8.4 Toiminta onnettomuustilanteessa

Toiminnasta onnettomuustilanteessa on määrätty ilmailumääräyksessä OPS M1-4.